

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

08.01.2020 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

БЛИЦ

✓ Васил Велев: Работещите в Южна България с два пъти повече болнични от Северна

"Всяка година губим 50 000 души на пазара на труда," каза председателят на Асоциацията на индустриалния капитал
Всяка година губим 50 000 души на пазара на труда, казва в интервю на "Монитор" председателят на Асоциацията на индустриалния капитал Васил Велев.

- Г-н Велев, как премина срещата с правителството, на която трябваше да дискутирате мерките, залегнали в националното споразумение?

- Всъщност на тази среща се ограничихме върху темата енергетика и какво следва от Зеления пакт за България. В петък ще продължим диалога и по останалите теми с участието на социалния и финансовия министър. Засега разговорите са конструктивни, но е твърде рано да говорим за резултати.

- Какви реформи смятате, че трябва да бъдат извършени? В споразумението има 40 точки.

- Ние сме се ограничили върху тези въпроси, по които има консенсус между работодатели и синдикати. Най-злободневен е въпросът с енергетика и климат. Той е свързан и с останалите теми в някаква степен - като социалните въпроси, демография, бизнес климат.

- Споменахте енергетика, преди няколко дни отново заявихте, че сме сред страните с най-висока цена на тока. Какви мерки трябва да се предприемат?

- Всъщност, ако погледнете данните, ще видите, че и във вторник сме третата страна с най-висока цена за ден напред. За цялата минала година пък сме с втората най-висока цена след Гърция. Но там се включват и някои мрежови такси, които ние ги плащаме отделно. Там включват в цената на активната енергия и някои такси. И като ги премахнем, всъщност се оказва, че България е с най-висока цена в Европа. Това се вижда и от фактурите. Това безспорно влошава конкурентоспособността на индустрията ни.

- Кои са проблемите всъщност?

- Проблемите са в недостатъчното и неправилно предлагане на борсата. Ние твърдим, че цените продължават да се манипулират по този начин, тъй като пазарът е тесен. Затова настояваме да се уеднаквят. Тук не говорим да държим някакви ниски цени, напротив - целта е да са като в другите страни от ЕС. Другата причина е изкупуване на енергия с ТЕЦ „Марица-изток 1“ и „Марица-изток 3“. Те товарят допълнително цената с още 10,70 евро за мгв/часа. Нито една друга държава в Европа не добавя, защото няма такава неправомерна, непозволена от европейското право държавна помощ чрез преференциални цени за такива въглищни централи.

- Какво ще се случи, ако се продължава по този начин?

- Въпросът е дали трябва да се продължава по този начин. Първо, това е неправомерна държавна помощ. Цените са преференциални, а не пазарни. Затова и тези договори трябва да бъдат прекратени. Европейският начин за оказване на такава подкрепа е изготвянето на механизъм за капацитети. Той се изработва, одобрява се от ЕК и на база на това се провеждат търгове, в които участват и чуждестранни централи, не само български. Тези с по-добри цени получават такава държавна помощ. Така че би следвало да се прекратят договорите на тези две централи, да участват в търг и ако спечелят, да получат помощ. Но фактически няма да са в такива огромни размери - 702 млн. лева за една година. Това увеличава цената на електроенергията за вътрешен пазар.

- Обсъдихте ли този въпрос с правителството вече?

- Да, и настояваме да бъде решен. Това товари и работниците, и служителите. Когато плащаме по-скъп ток, остават и по-малко пари за заплати. Скъпият ток товари и бита.

- Друг отворен въпрос, който касае и служителите, и бизнес, е болничните. Ще се намери ли решение?

- Този въпрос е за отделно обсъждане. Но тук няма едно решение, което да ограничи измамите. Нужни са комплексни мерки. Всеки има своите предложения. На първо място е нужно да се електронизира издаването на болнични. Работодателят трябва да получава информация за издаването на лист на момента, а не след няколко дни. Така ще можем да планираме негов заместник. Това е една от мерките. Дългосрочните са съвсем различни - да се увеличи контролът, защото има райони, в които болничните листове са два пъти повече на глава от населението, отколкото в други области. Очевидно там нещо не е наред.

- В кои региони?

- Като цяло в Южна България боледуват повече, отколкото в Северна. Кюстендил, Пазарджик, София-град са с два пъти повече издадени болнични листове, отколкото Добрич. Трябва да се провери дали става дума наистина за проблеми със здравето или за измами. Така че са нужни набор от решения, защото ощетява коректните служители.

- А обсъждано ли е наистина в работната група 1 час извънреден труд да се полага законно?

- Такова предложение конкретно няма направено. За извънредния труд има общ текст, който е съгласуван между нас. Той е за привеждане на правните регулации в съответствие с Конвенция 1 на МОТ за работното време и директива 2388 на ЕС относно някои аспекти на организацията на работното време. Според европейската директива няма годишен лимит. Ние настояваме изобщо да отпадне. Това е въпрос, по който отдавна преговаряме.

- Само преди няколко дни ¼ от фирмите заявиха, че нямат достатъчно кадри. Как ще се реши проблемът с дисбаланса на пазара на труда? Какво предвиждате - ще наемат ли кадри от чужбина, или ще заложите на увеличение на възнагражденията?

- Липсата на кадри е най-острият проблем и е от години за бизнеса и всички фирми го посочват в анкетите. Така че той няма да се реши от само себе си.

- Увеличението на заплатите решение ли е?

- Това се прави. За миналата година имаме 12% ръст на разходите за труд при ръст на производителността от 3,5%. Виждате, че възнагражденията растат в пъти повече. В Германия възнагражденията са в пъти по-големи и има остър недостиг на кадри. Ние си въобразяваме, че ако се вдигнат рязко заплатите, това ще реши проблема. Но не е така, защото ще фалират фирми. В Германия и Полша решават проблема чрез облекчаване на трудовата имиграция. Приеха агресивни разпоредби в тази посока. Освен че изсмукват кадри от Източна Европа, погледите са отправени вече към Индия, Мексико, Виетнам, Филипините. Така че трябва да правим това. Всяка година губим 50 000 души на пазара на труда. Това започна от няколко години.

- Какво имате предвид?

- 45 000 души губим по демографски причини, а 5000 поради отрицателна нетна миграция. Това означава, че 5 хиляди по-малко се връщат в страната, отколкото я напускат. Но другите 45 000 са поради демографски причини - родени са по-малко хора. Преди 90-та година се раждаха по 120 000, а след това по 70 000 души. Има голям спад в раждаемостта. Това няма как да се замести с високи заплати.

- А притесняват ли се от рецесия, тъй като се заговори усилено напоследък?

- Факт е, че световната икономика се забавя. Прогнозата за нашата страна е също за такова забавяне, въпреки че ЕК ни отрежда челно място като ръст на БВП. Но той ще е по-малък от миналогодишния. Само че това ще се дължи повече на ръста на потреблението, отколкото на ръста за износ. В отделни икономически сектори тази година ще има стагнация - например в машиностроенето, автомобилостроенето... Ако това не се промени, няма как нашата индустрия да се развива, тъй като 2/3 от износа ни е за ЕС за този пазар.

Визитка:

Роден е на 1 април 1959 г.

Завършил е Техническия университет в София, специалност "Автоматика"

Бил е преподавател по "Управление на нестопански организации" в Университета за национално и световно стопанство

Последователно е бил изпълнителен директор на фондация "Еврика", управляващ съдружник на "БИК Холд", а от 1999 г. е изпълнителен директор на "Стара планина Холд" АД.

[В. Стандарт](#)

✓ В Южна България боледуват повече

В петък ще продължим диалога с правителството с участието на социалния и финансовия министър. Това коментира в интервю за Монитор председателят на АИКБ Васил Велев след срещата на работодатели и синдикати с мицепремиера Томислав Дончев. Засега разговорите са конструктивни, но е твърде рано да говорим за резултати, добави той.

„Най-злободневен е въпросът с енергетика и климат. Той е свързан и с останалите теми в някаква степен - като социалните въпроси, демография, бизнес климат“, каза Велев.

Той припомни, че България е с най-висока цена в Европа и това влошава конкурентоспособността на индустрията ни.

„Проблемите са в недостатъчното и неправилно предлагане на борсата. Ние твърдим, че цените продължават да се манипулират по този начин, тъй като пазарът е тесен. Затова настояваме да се уеднаквят. Тук не говорим да държим някакви ниски цени, напротив - целта е да са като в другите страни от ЕС. Другата причина е изкупуване на енергия с ТЕЦ „Марица-изток 1“ и „Марица-изток 3“. Те товарят допълнително цената с още 10,70 евро за мгв/часа. Нито една друга държава в Европа не добавя, защото няма такава неправомерна, непозволена от европейското право държавна помощ чрез преференциални цени за такива въглищни централи. Затова и тези договори трябва да бъдат прекратени“, каза Велев. По въпроса с болничните той смята, че е нужно да се електронизира издаването на болнични. Работодателят трябва да получава информация за издаването на лист на момента, а не след няколко дни. Така ще може да планира негов заместник. Дългосрочно трябва да се увеличи контролът, защото има райони, в които болничните листове са два пъти повече на глава от населението, отколкото в други области.

„Като цяло в Южна България боледуват повече, отколкото в Северна. Кюстендил, Пазарджик, София-град са с два пъти повече издадени болнични листове, отколкото Добрич. Трябва да се провери дали става дума наистина за проблеми със здравето или за измами. Така че са нужни набор от решения, защото ощетява коректните служители“, добави шефът на АИКБ.

По въпроса за идеята още 1 час извънреден труд да се полага законно, той заяви, че такова предложение конкретно няма направено.

„За миналата година имаме 12% ръст на разходите за труд при ръст на производителността от 3,5%. Виждате, че възнагражденията растат в пъти повече. В Германия възнагражденията са в пъти по-големи и има остър недостиг на кадри. Ние си въобразяваме, че ако се вдигнат рязко заплатите, това ще реши проблема. Но не е така, защото ще фалират фирми.

В Германия и Полша решават проблема чрез облекчаване на трудовата имиграция. Приеха агресивни разпоредби в тази посока. Освен че изсмукват кадри от Източна Европа, погледите са отправени вече към Индия, Мексико, Виетнам, Филипините. Така че трябва да правим това. Всяка година губим 50 000 души на пазара на труда“, казва Велев. Според него големият спад в раждаемостта няма как да се замести с високи заплати.

[Fakti.bg](#)

✓ **Работодателите: От 150 на 300 часа да се увеличи извънредният труд**

"Ако искаме да имаме ръста на brutния вътрешен продукт, това не може да бъде осъществено чрез количествено увеличаване на работещите, а единствено чрез повече работа", смята Добрин Иванов от АИКБ.

От 150 на 300 часа да се увеличи извънредният труд - тази промяна предлагат работодателите в Кодекса на труда. Синдикатите се противопоставят на тази идея.

В сутрешния блок на БНТ представители на индустриалния капитал и КТ "Подкрепа" сблъскаха позициите си.

Синдикатите смятат, че трябва да се назначат повече работници вместо да се полага извънреден труд и имат съмнения доколко работодателите ще са коректни. Другата страна твърди, че в България няма достатъчно работна ръка.

Добрин Иванов - изпълнителен директор на Асоциацията на индустриалния капитал в България: "В сегашната ситуация на пазара на труда има дефицит на работна ръка, има липса на квалифицирани специалисти, на висококвалифицирани специалисти. Напоследък и на нискоквалифицирани, въобще на всякаква работна ръка. В такъв случай, ако искаме да имаме ръста на brutния вътрешен продукт, това не може да бъде осъществено чрез количествено увеличаване на работещите, а единствено чрез повече работа.

Валери Апостолов, КТ "Подкрепа": "Разбираемо е искането на работодателите да се увеличи извънредният труд, като това да стане с колективен трудов договор, щото това са мотивите, които ние слушаме, но вие и аз знаем, че съвсем лесно е всеки работодател да си направи така наречения работодателски синдикат с няколко души работници и да прокара искания и виждания каквито на него са му угодни.

[БНТ](#)

✓ **Ще се променя ли 8-часовият работен ден?**

Работодателите предлагат промени в Кодекса на труда. Те искат двойно увеличение на извънредния труд - от 150 на 300 часа. Всичко това на фона на добилата популярност новина, че финландският премиер иска да въведе 6-часов работен ден и 4-дневна работна седмица. Оказва се, че тази новина е фалшива и във Финландия няма да има такива законодателни промени.

Няма достатъчно работници, затова трябва повече извънреден труд. Това е логиката на някои работодатели, заради която те искат двойно увеличение на възможността за извънредни часове на работа.

Добрин Иванов, изпълнителен директор на Асоциацията на индустриалния капитал в България: Ако искаме да имаме ръст на brutния вътрешен продукт, това не може да бъде осъществено чрез количествено увеличаване на работещите, а единствено чрез повече работа.

Според синдикатите обаче такава промяна е по-скоро опасна.

Валери Апостолов, КТ "Подкрепа": Понякога се стига до злоупотреби както с отчитането, така и със заплащането на извънредния труд.

Ако извънредният труд бъде увеличен, това би разрешило на работодателите да въведат 9-часов работен ден. Това може и да не се хареса на повечето работещи, които в последните седмици заввиждаха на новината, че във Финландия се готвят да намалят и работната седмица, и работния ден. Тази новина обаче се оказа лъжа.

Тъй като сме свикнали да гледаме чуждия пример - данните показват, че почти навсякъде стандартният работен ден е от 8 часа. Реално изработените часове обаче на места са повече. Ако в България например един служител средно работи по 8 часа и 16 минути, норвежците работят с около час по-малко.

В Турция пък - с час повече. На тези географски ширини разликите са малки, но на изток картината е друга.

В Япония например въпреки, че работният ден е от 8 часа, е изключително обидно служителите да си тръгнат на осмия час. Стандартно остават с 4 часа повече, а мениджърите на по-високи позиции - дори 8 часа повече.

От 150 на 300 часа да се увеличи извънредният труд - тази промяна предлагат работодателите в Кодекса на труда.

Някои българи обаче вече работят по не повече от 6 часа на ден.

Явор Стоев, служител в IT фирма: Аз съм щастливо женен, баща на 3 момчета съм. Успявам да си отделя време на семейството, което в наши дни е много трудно.

Фирмата няма проблеми с късия работен ден. Дори напротив.

Димитър Димитров, управител на IT фирма: Не търпим загуби, защото в резултат на това има много мотивирани колеги. При нас няма текучество. Колегите са по-здрави, понеже спортуват повече - не боледуват. Атмосферата в офиса е много приятна.

За увеличение на работната седмица в този офис отдавна е забравено. Дори отпуската е 2 месеца. И въпреки това работата върви.

Явор Стоев: Тя, работата, няма край. Човек може да работи по 12-13-14 часа, но за определен период от време.

И докато разговорите за увеличаване на извънредния труд тепърва предстоят, в тази фирма не искат да чуват за промяна. Казват, че не са им нужни по-дълго работещи служители. А просто по-щастливи.

БНТ

✓ Борисов изпрати съболезнователна телеграма до украинския премиер

Министър-председателят Бойко Борисов изпрати съболезнователна телеграма до украинския премиер Олексий Хончарук във връзка с тежката самолетна катастрофа на украински самолет край иранското летище „Имам Хомейни“ на 8 януари.

Премиерът Борисов изразява своите искрени съболезнования за трагедията.

„Бих желал да изразя чрез Вас своята съпричастност към болката и страданието на близките на загиналите“, пише министър-председателят Бойко Борисов в съболезнователната телеграма до украинския премиер.

✓ Главният прокурор разпорежи специален надзор по разследванията на къщи за гости

Главният прокурор Иван Гешев разпорежи на Апелативните прокуратури в София, Пловдив, Варна, Бургас и Велико Търново вземане на специален надзор на 23 досъдебни производства за престъпления, свързани с финансовите интереси на ЕС.

Разследванията по тези престъпления са свързани с финансирането на изграждането на т. нар. къщи за гости.

По разпореждане на предишния главен прокурор Сотир Цацаров от април 2019 г. стартираха проверки за общо 746 къщи за гости, финансирани със средства на ЕС.

✓ Превозвачите излизат на безсрочен общонационален протест

Превозвачите излизат на безсрочен общонационален протест в понеделник - 13 януари. Над 3000 автобуса и 2000 ТИР-а в 60 града на страната ще спрат да превозват пътници и стоки заради тарифите на тол системата и нерегламентираните превози, които подбиват бизнеса им. В повече от половината страни в Европа има въведена тол система, но с различен обхват и такси.

17 страни в Европа имат въведени тол системи: сред тях са Германия, Франция, Великобритания, Чехия, Унгария, Сърбия и други. В Германия в обхвата на тол системата попадат само автомобилите над 7,5 тона, във Франция и Унгария - всички автомобили, а в Австрия има смесена система: автомобилите плащат винетка, а ТИР-овете и автобусите тол такси. Тарифите са доста по-високи от българските.

Аспарух Стойков е шофьор на ТИР от 30 години. Превозва плодове от Гърция за Европа. Изчислил е, че ще плаща с 200 лв. повече от Гърция до Русе.

Аспарух Стойков, шофьор на ТИР: Ние нямаме пътища за такива цени. В Гърция също е скъпо, но пътищата са пътища, паркинги, магистрали. Един паркинг, ние два паркинга сме направили без една крушка, без тоалетна, без нищо. Срамота. Хората взимат пари, такси се плащат, но извършено нещо, но пътуваш спокойно. Има къде пауза да направиш. Тук няма, по тъмницата се крият хората.

Средните цени на таксите за страните в Европа с тол система са между 0,07 и 0,45 евро за километър. В България за различните видове ТИР-ове и автобуси държавата ще таксува между 0,04 и 0,36 стотинки за километър, или 0,18 евро, тоест над два пъти по-малко.

Йордан Арабаджиев, Съюз на международните превозвачи: Обхватът на тол системата в ЕС, където има такава система, е между 1 и 7%. Последният случай е в Чехия от 1 декември: между 4,5% е обхватът.

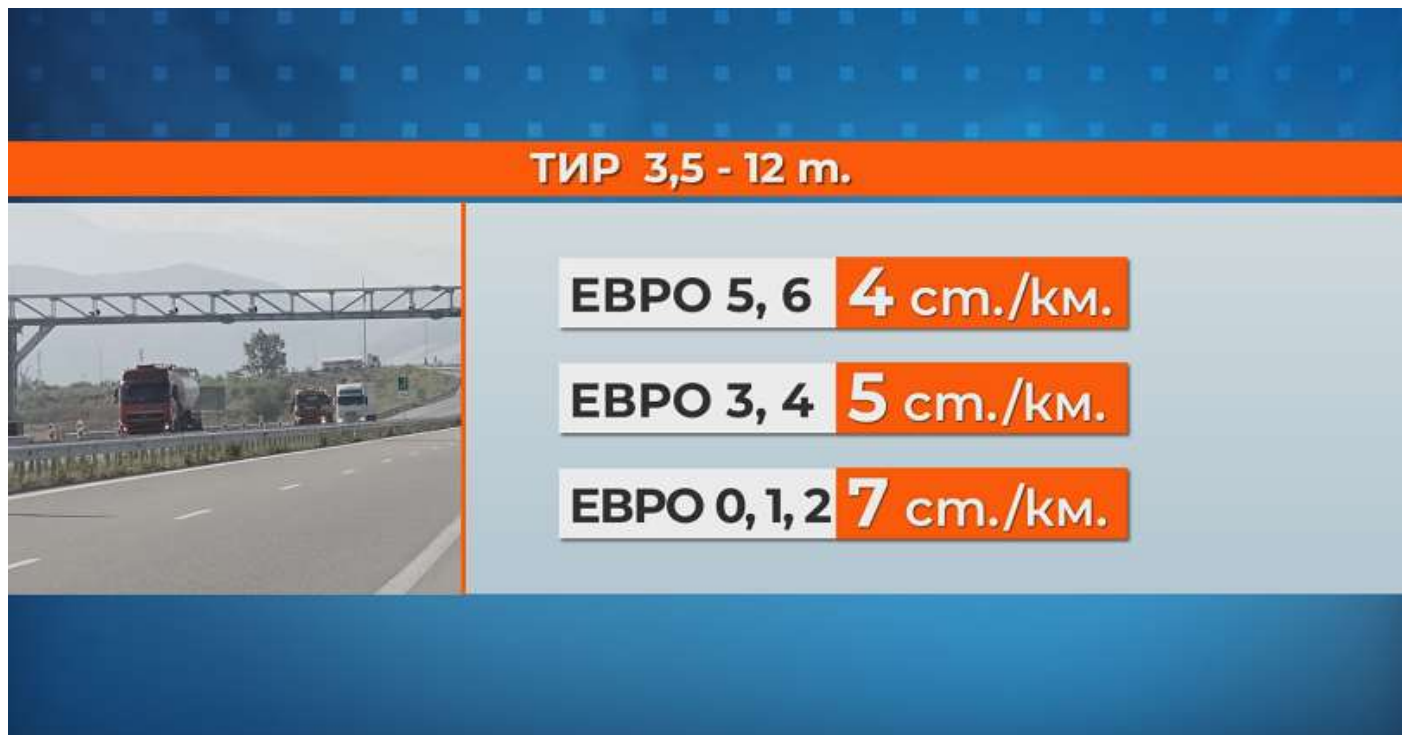

В България обхватът е 30% от цялата пътна мрежа, но 67% от онези пътища, по които пътуват камионите и автобусите. *Магдалена Милтенова, Конфедерация на автобусните превозвачи:* Тол системата въвежда едни несправедливи суми, които на практика са в пъти по-завишени от реалните възможности на българската икономика. Ние не можем да кажем, че в България сумите за тол системата са на средноевропейско ниво, при положение, че вие знаете на какво ниво се намира нашата икономика и съответно доходите на българското население.

Освен тол и винетни системи, в Европа се плащат и допълнителни такси.

Веселин Грозданов, автомобилен експерт: В Австрия бихме обърнали внимание, че има и пътища или тунели, които са допълнително таксувани, дори да сте лек автомобил, пак трябва да заплатите такава система.

Според превозвачите обаче, нито качеството на българските пътища, нито липсата на алтернативи безплатни отсечки, дават основание за такива ставки.

Автобусите пък не могат да променят договорите за превоз на пътници с общините.

Васил Пиронков, Камара на автобусните превозвачи: И ние с тези доводи сме поискали тарифи, които да могат да бъдат поносими, които да могат да се понесат от бранша и това, което се визира, че Бургас-София-Варна, това не е България транспортът.

Световната банка, която консултира държавата, изчисли, че автобусните превози София-Варна-Бургас и повечето линии в страната ще поскъпнат с 1,2 и 5%, или с 28 и 50 стотинки.

Превозвачите поискаха оставката на регионалния министър, а тя отговори, че са направени ред отстъпки за тях: вместо близо 11 000 - само 6000 км пътища попадат в обхвата на тол системата.

Петя Аврамова, министър на регионалното развитие и благоустройството: Дали аз трябва да си подам оставката и дали имам виновност в случая за формирането на таксите и на обхвата на тол-а, това може да го прецени един човек и той се казва Бойко Борисов, и той е премиер на България. Направихме отстъпки и ако се бяхме съгласили с тарифите на превозвачите, това означава да събираме средства, горе-долу равностойни на винетната такса.

Тол системата в България трябва да заработи през март, но това би могло да стане и в средата на този месец.

✓ **Инфлацията в еврозоната е нараснала през декември**

Инфлацията в страните от еврозоната е нараснала до 1,3% през декември 2019 г. спрямо един процент през ноември. Това оповести вчера европейската служба за статистика Евростат.

Основната причина за нарастване на инфлацията е леко увеличаване на цените на храните, алкохола и тютюневите изделия. Почти няма промяна в цените на енергията.

Инфлацията в еврозоната остава под границата от 2%, определена от Европейската централна банка.

✓ **Водещи европейски сили осъдиха турската намеса в Либия**

Четири водещи европейски сили осъдиха участието на Турция в либийската криза на спешни преговори в Брюксел, след като Анкара изпрати войски в подкрепа на подкрепяното от ООН правителство в Триполи.

В съвместно изявление външните министри на Великобритания, Франция, Германия и Италия призоваха за спиране на боевете и прекратяване на "продължаващата външна намеса".

Дипломат №1 на ЕС Жозеп Борел разкритикува Турция. "Поискахме прекратяване на огъня и да се спре ескалацията и външната намеса, която се увеличава през последните дни", каза Борел пред репортери.

"Очевидно е, че това отправя препратка към турското решение да се намеси с техни войски в Либия, което е нещо, което ние отхвърляме и което увеличава притесненията ни относно положението в Либия", допълни той.

"ЕС е твърдо убеден, че няма военно решение на либийската криза и че продължителен конфликт ще донесе повече нещастие на обикновените хора", заявиха министрите в съвместното си изявление.

"Продължаването на външната намеса подхранва кризата. Колкото повече воюващите страни в Либия разчитат на чуждестранна военна помощ, толкова повече те дават на външни участници неоправдано влияние върху суверенните либийски решения в ущърб на националните интереси на страната и на регионалната стабилност", се казва в декларацията.

Мениджър

✓ **24 фирми с офери за доставка на дроне за армията ни**

Общо 24 фирми, сред които български, израелски, американски и европейски, участват в конкурса на министерството на отбраната за покупка на 14 дрона, два от които с максимален обхват от 120 км. Обществената поръчка, която беше обявена в последните работни дни на 2019-а, е на стойност около 25 млн. лв., информира [БНР](#).

Част от компаниите в конкурса са участвали и в предишни проекти за модернизация на армията. Крайният срок за отговори от страната министерството е средата на февруари.

Планове за производство на дроне има и в многомилионния проект за нови изстребители за армията, но до момента няма повече конкретика.

Миналото лято специалните сили използват при последното учение дрон за разузнаване, а по думите на бригаден генерал Явор Матеев, който е и командир на съвместното командване за специални операции, дроновете могат да се използват и от други структури в армията.

✓ **Прогнозите на PwC за най-развитите икономики през 2020 година**

Създаването на ясни перспективи за бъдещето е важно упражнение за бизнеса, който иска да постигне успехи. В свой доклад PwC представи обобщение на някои от темите, които смятат, че вероятно ще надделеят в световната икономика през 2020 г.

Търгуването на стоки през границите вероятно ще остане напрегнато

Определящ аспект на световната икономика поне от 70-те години насам е глобализацията - обединяването на икономики чрез по-либерални търговски потоци. Но глобалният обем на търгуването стоки се забави драстично и дори се обърна в другата посока през 2019 г. за разлика от средния темп на растеж на 21 век от около 3,4% годишно. Също така през декември 2019 г. механизмът за уреждане на спорове на Световната търговска организация („СТО“) беше ефективно разпуснат. Очакваме тази тенденция да продължи през 2020 г. и напрежението в търговията на световния пазар на стоки да продължи. Въпреки това интеграцията на световната икономика чрез търговски, финансови и други потоци ще продължи, макар и със значително по-бавни темпове. Следователно големите предприятия със сложни вериги за доставки, разпространени по целия свят, трябва да планират различни сценарии, които за част от тях са напълно непознати.

Очаква се търговията с глобални услуги да достигне 7 трилиона щатски долара

Един аспект на търговията, който често се пренебрегва, е търговията с услуги, която сега е около една трета от размера на глобалния обем на търговията със стоки. За разлика от стоките, услугите остават до голяма степен незасегнати от тарифните войни. Последните данни за 2018 г. от Международния търговски център („ИТС“) показват, че глобалният износ на услуги е на стойност от около 5,8 трилиона щатски долара, или около 3,5% от глобалния БВП. Очакваме общата стойност на изнесените услуги да достигне рекордните 7 трилиона щатски долара до 2020 г. Ако приемем, че историческите тенденции продължават, САЩ и Великобритания вероятно ще останат първият и вторият най-голям износител на услуги в долари в

света. Но в още едно напомняне за преместването на центъра на икономическата мощ от Запад към Изток, се очаква Китай да изпревари Франция и да стане четвъртият най-голям износител на услуги в света.

Очаква се глобалната икономика да расте с умерени темпове

Фигура 1 показва как растежът на стоковите търговски потоци и глобалната икономика са присъщо свързани. В основния ни сценарий за 2020 г. очакваме глобалната икономика да се разраства със скорост от около 3,5%, което е под средното ниво за 21-ви век от 3,8% годишно. В нашия основен сценарий очакваме всички големи икономики да растат, отчасти завишени от приспособимите финансови условия. Икономическата активност на САЩ вероятно ще се увеличи с около 2%, в съответствие с потенциалния ѝ процент. Като се има предвид исторически ниският процент на безработица, американските работодатели обаче намират все по-трудно подходящ персонал. Очаква се еврозоната да нарасне с приблизително половината от този темп (т.е. около 1%). Германия и други икономики, които са чувствителни към световните търговски потоци, да станат по-зависими от потреблението на домакинствата като източник на растеж, вместо от нетния износ и инвестициите. За Германия обаче това може да бъде предизвикателство, тъй като домакинствата са склонни да спестяват повече от средното за Европа. В развиващия се свят очакваме китайската икономика да се разшири с по-малко от 6%. Шестте други най-големи нововъзникващи икономики в света, включително Турция, също трябва да нарастват по този сценарий, като Индия е водеща.

Прогнози за 2020 г.

Повече работни места в големите държави, но не е задължително да се разпределят справедливо

Очакваме G7 да продължи да създава работни места в размер на около 2 милиона броя. Четири от петте нови работни места в G7 ще бъдат създадени в САЩ, Великобритания и Япония. Тъй като резервът от трудови ресурси в G7 постепенно изсъхва, смятаме, че приходите трябва да продължат възходящата си траектория. Но при липса на подобрене на производителността, маржовете на корпоративната печалба могат да бъдат намалени. По подобен начин Международната организация на труда очаква седемте най-големи нововъзникващи икономики - E7 - да създадат около 8 милиона работни места в нетно изражение. Има някои изключения от това - Русия и Китай вероятно ще изпитат намаляване на работната сила поради демографския натиск.

Очаква се Индия да се покачи в световната икономическа класация

Според последните оценки на МВФ, 2019 г. беше годината, в която Индия изпревари Великобритания и Франция, за да се превърне в петата по големина икономика в света. Това е продължаващ процес с Индия, вероятно според настоящите тенденции за изпреварване на Германия преди 2025 г., а Япония преди 2030 г., за да се превърне в най-голямата икономика в света зад Китай и САЩ. Франция и Обединеното кралство вероятно сега ще се борят за шесто място в класацията, като относителната им позиция зависи от стойността на лирата спрямо еврото, която може да остане нестабилна през 2020 г.

Германия може да се наложи да избира между „по-ниски, но за по-дълго време“ лихви или по-високи фискални разходи

Очаква се САЩ да управляват държавен дефицит в размер на 1,2 трилиона долара. Еврозоната, която е приблизително същия размер като американската икономика, ще управлява дефицит с размер от около 1/10 от този на САЩ. Всъщност очакваме почти половината от страните-членки на Еврозоната да управляват излишъка от правителствения бюджет през 2020 г. Очаква се Кипър, Люксембург и Германия да постигнат най-голям излишък спрямо икономическия си размер, докато Франция и Италия се очаква да са в противоположния край от спектъра с продължаващи бюджетни дефицити. Германия вероятно ще бъде подложена на нов натиск или да увеличи правителствените си разходи, или да приеме „по-ниски, но за по-дълго време“ лихви (вж. Фигура 3). Освен това от страните на Съвета за сътрудничество в Персийския залив („GCC“) очакваме само Катар да управлява излишък на правителството през 2020 г. Това може да означава повече политически действия в бъдеще за балансиране на правителствените бюджети в GCC.

Очаква се производството на петрол в САЩ да достигне рекордни нива

Глобалната възобновяема енергия и ядрената енергия вероятно ще представляват повече от 20% от глобалното потребление на енергия, което е най-високото, отчитано досега. Повишаването на възобновяемата енергия отразява как бизнеса, домакинствата и правителствата се адаптират и променят нагласите си. Очаква се Китай да бъде най-големият потребител на този вид енергия, следван от Европа. Очаква се обаче петролът да продължи да остане най-предпочитаният източник на енергия през 2020 г. за световната икономика, следван от въглища и природен газ. САЩ и Китай почти сигурно ще останат най-големите потребители на петрол в света през 2020 г. Що се отнася до добива и предлагането на нефт (и други течни форми на енергия), САЩ може да надминат месечните 13 милиона барела на ден. За да се влезе в контекст, в САЩ суровият нефт се добиваше със скорост 5,5 милиона барела на ден преди 10 години.

Населението в световен мащаб е най-голямото досега, но е и най-старото

Според ООН (2020 г.) населението на света се очаква да достигне 7,7 милиарда, което е около 10% увеличение в сравнение с преди десетилетие. Очаква се Китай, Индия и Субсахарска Африка да доведат до половината от годишното увеличение на населението в света. В същото време броят на хората над 60-годишна възраст в световен мащаб се очаква да надмине милиарда. Очаква се Китай да има по-голям брой хора над 65-годишна възраст от всичките шест други най-големи нововъзникващи икономики. Това поставя под въпрос начина, по който политиците реагират на тази тенденция и финансират бъдещите здравни и социални грижи. Това може да бъде и възможност за бизнеса в развитите икономики, които се занимават с подобни проблеми от десетилетия. Относително, т.е. процентът на хората над 65-годишна възраст спрямо цялото население на страната, Япония се очаква да остане „най-сивата“ държава в света, а Нигер се очаква да бъде най-младата.

✓ От втори опит: Испанският парламент одобри Педро Санчес за премиер

Испанският парламент одобри лидера на социалистите Педро Санчес за премиер. Кандидатурата му получи 167 гласа „за“ в 350-членния Конгрес на депутатите. 165 членове на Долната камара на парламента гласуваха „против“, а 18 „се въздържаха“.

Гласуването слага край на продължителната политическа безизходица, в която бе изпаднала Испания, и ще позволи на лидера на социалистите да формира правителство заедно с лявата коалиция „Унидас подемос“, с която сключи съюз, информира БТА.

От ключово значение за одобряването на кандидатурата на Санчес бе споразумението, което той постигна миналата седмица с най-голямата каталунска сепаратистка партия - Републиканската левица на Каталуния, която обеща нейните депутати да се въздържат при гласуването.

✓ **Заради напрежението от убийството на Солеймани: Путин на спешна среща с Асад в Сирия**

Руският президент Владимир Путин пристигна вчера на необявено предварително посещение в Сирия, където се среща със своя сирийски колега Башар ал Асад, предадоха ТАСС и Асошиейтед прес, цитирани от БТА.

От летището на Дамаск Путин отпътувал за командния пункт на руските въоръжени сили в Сирия, където се срещнал с Асад. Дватама изслушали военни доклади за ситуацията в различни сирийски региони, съобщи говорителят на Кремъл Дмитрий Песков, цитиран от ТАСС.

След това са се състояли двустранни преговори между руска и сирийска делегация. Руският президент отбелязал огромния път, извървяван към възстановяването на сирийската държавност и териториалната цялост на страната.

Това е второто посещение на Путин в Сирия, където руската армия е ключов съюзник на правителствените сили от 2015 г. При първата си визита, през декември 2017 г., той обяви, че руският военен контингент в Сирия е изпълнил своята мисия, припомнят агенциите.

АП отбелязва, че днешното посещение става на фона на засиленото напрежение между Иран, друг ключов съюзник на Асад, и Съединените щати след убийството на иранския генерал Касем Солеймани при американски въздушен удар в Ирак в петък. Вашингтон и Техеран имат свои сили в Сирия, което прави страната потенциална арена на сблъсък между тях.

[News.bg](https://www.news.bg)

✓ **Правителството се готви за януарските дългови плащания**

В средата на януари правителството трябва да погаси държавни облигации с общ номинал от близо 165 млн. евро и да се подготви за още едно изплащане на падежираща емисия в началото на февруари, която ще глътне още 400 млн. лева.

Това вероятно е една от причините Министерството на финансите да насрочи аукцион за пласиране на нови държавни ценни книжа със срок на погасяване 5 години и с общ номинал 200 млн. лева, по които годишната лихва ще е 0.01 процента. Разбира се, това няма да е цената на въпросните ДЦК. Тя се определя на базата на приетите на аукциона и одобрени от финансовото министерство поръчки и се формира от отстъпката или надбавката по номинала на книжата, която купувачите получават. Но това са подробности.

Всъщност в обявената емисия няма нищо необичайно. Тя е напълно в съзвучие с предварително обявената политика на правителството да рефинансира падежиращия дълг с пласирането на нови ДЦК. За целта в Закона за държавния бюджет за 2020-а е предвидено страната ни да поеме нов дълг с общ размер от 2.2 млрд. лева, без да увеличава общата си задълженост. И постоянно да поддържа високо ниво на ликвидност. Последното означава, че фискалния резерв не бива да намалява чувствително. А точно това се е случило в края на 2019-а. Данните на БНБ показват, че в началото на декември 2019-а фискалния резерв на правителството в Централната банка е бил малко над 9.5 млрд. лева, а на 3 януари 2020-а той вече е около 7.99 млрд. лева. С други думи над 1.5 млрд. лева са изпомпани от фискалния резерв ударно за един месец. За какво? Ами за разплащане на задържаните до последния момент капиталови разходи.

Според Министерството на финансите за 2019-а те са били планирани на стойност 4.61 млрд. лева, но към края на ноември са били изпълнени на 62.1%, като в тях влизат платените изцяло близо 2 млрд. лева за самолетите F-16. Защото американците не могат да чакат. Правителството ни скача според тяхната тояга, докато българите скачат според тоягата на правителството и чакат до Никулден, а някои и до Коледа. А нищо чудно някои и да не са дочакали парите от бюджетното перо за капиталови разходи. Това ще видим, като излязат данните за изпълнението му през декември 2019-а.

Така или иначе отънелият фискален резерв също е причина за пускането на нова емисия с цел попълването му и поддържането му на нива, които не се отличават съществено от средните за 2019-а.

[BNR](https://www.bnr.bg)

✓ **Борисов и Херо Мустафа откриват Първата сесия на Стратегическия диалог България-САЩ**

Часове преди да отпътува за Истанбул за церемонията по откриване на газопровода „Турски поток“, премиерът Бойко Борисов заедно с американския посланик у нас Херо Мустафа ще открие в София Първата сесия на формата за Стратегически диалог България-САЩ.

В рамките на форума в отделни панели ще бъдат обсъдени глобални въпроси, теми от сферата на отбраната, сигурността, икономиката, търговията, енергетиката, върховенството на закона.

Срещата на премиера Бойко Борисов с американския президент Доналд Тръмп в Белия дом на 25 ноември 2019 г. затвърди стратегическия характер на партньорството на България със САЩ. В този контекст на нов импулс в отношенията между двете страни у нас се провежда Първата сесия на Стратегическия диалог България-САЩ, посочват от пресслужбата на Министерския съвет.

Във фокуса на форума ще бъдат установените отлични отношения в областта на сигурността и отбраната както по двустранна линия, така и в рамките на НАТО.

Ще се постави акцент и върху по-нататъшното задълбочаване на търговско-икономически отношения между България и САЩ. През 2018 г. беше отчетен ръст на двустранната търговия със стоки от 36 процента. Предварителните данни на

Министерството на икономиката за периода януари-септември 2019 г. показват ново увеличение на двустранния стокообмен от 3,7 процента на годишна база, се посочва в съобщението.

В рамките на събитието ще се дискутира още сътрудничеството със САЩ в областта на енергетиката и изпълнението на приоритетни инфраструктурни проекти в сектора, така че България да запази ключовата си роля на газовата карта на Европа.

✓ Откриват процедури за концесия на плажовете „Черноморец - юг“ и „Равда - централен“

Правителството се събира на първото си заседание за тази година.

По предложение на министъра на образованието ще бъде създаден механизъм за възлагане и изпълнение на научни консултации от Българската академия на науките.

Очаква се да се открият процедури за концесия на морските плажове „Черноморец - юг“ и „Равда - централен“ в област Бургас.

С друго решение ще бъде прекратена концесията на част от плажа „Лозенец - Караагач“, в община Царево.

Искането за прекратяване на договора, сключен през 2004 г., е на концесионера.

✓ Подем на продажбите на дребно в ЕС, еврозоната и България през ноември 2019

През ноември продажбите на дребно в еврозоната и в целия ЕС отбелязаха добър растеж след два поредни месеца на спад, показват най-нови данни на Евростат. В същото време продажбите на дребно в България отбелязаха най-добро повишение от четири месеца насам.

През ноември търговията на дребно в еврозоната се увеличи с 1,0% спрямо октомври, когато се сви с 0,3%, като продажбите на автомобилно гориво се свиха с 1,0%, но на нехранителните стоки нараснаха с цели 1,4%, докато тези на хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия се повишиха с 0,7 на сто. Очакванията на финансовите пазари бяха за по-скромен растеж на продажбите на дребно с 0,6 на сто.

На годишна база растежът на продажбите на дребно в еврозоната се ускори през ноември до 2,2% от 1,7% месец по-рано и прогноза за по-сдържан растеж от 1,3 на сто.

По-добрите данни са знак за повишаване на вътрешното потребление около предколедното и новогодишно пазаруване.

В рамките на целия ЕС продажбите на дребно се повишиха през ноември с 0,6% спрямо октомври, когато се свиха с 0,3%, като на годишна база техният растеж се забави леко до 1,9% от 2,1% месец по-рано.

В същото време Евростат отчете повишение и на ноемврийските продажбите на дребно в България с 0,5% след слаб растеж с 0,2% през октомври и стагнация през септември, като това представлява най-добро увеличение от юли 2019-а година насам, когато търговията на дребно нарасна с 0,7 на сто.

На годишна база растежът при продажбите на дребно в България се ускори много рязко до 2,4% от 0,9% през октомври.

Данните за продажбите на дребно са важен индикатор за вътрешното търсене и потребление в рамките на Европа, като силните данни за ноември са факт на фона на много ниските нива на безработица, рекордно ниските лихви и растящото заплащане на труда.

✓ Еврокомисарите заседават извънредно за ситуацията в Близкия Изток

Еврокомисарите ще обсъдят днес на извънредно заседание в Брюксел ситуацията в Близкия Изток.

Върховният представител за външната политика и сигурността Жозеп Борел ще информира за последните събития в региона.

Комисарите ще разгледат рисковете в областите от европейски интерес, по думите на говорителя на Еврокомисията Ерик Мамер такива сфери са транспортът и енергетиката.

В изявление от прессекретариата на Комисията се потвърждава, че Борел ще свика среща и външните министри от съюза, за да бъдат активирани всички дипломатически канали при нарастващото напрежение в региона. Тази среща се очаква в петък.

Безпокойството се засилва от изявленията от страна на Иран, че повече няма да изпълнява ангажиментите си по ядрената сделка.

✓ Подем на европейските борси след отслабване на страховете за конфликт САЩ-Иран

Европейските фондови пазари нарастват за пръв път през последните три сесии на търговия, тъй като инвеститорите вече не изглеждат чак толкова притеснени от ескалиралото в последно време напрежение между САЩ и Иран.

В петък глобалните пазари на акции се оказаха под силен натиск от продажби след убийството на висш ирански генерал при американската атака с дрон на летището в Багдад. Негативното инвеститорско настроение се пренесе и по време на европейската и в началото на търговията на Уолстрийт в понеделник, но американската фондова борса успя да обърне посоката в края на вчерашната сесия, като и трите основни фондови индекси приключиха на зелена територия.

Въпреки [днешното ново нарастване на враждебната реторика от иранска страна](#) липсата на по-конкретни сигнали за понататъшна ескалация на конфликта между Вашингтон и Техеран доведе до поскъпване на европейските акции.

Общият европейски индекс Stoxx Europe 600 се повишава с 0,38%, френският CAC-40 - с 0,35% и британският FTSE100 - с 0,21%, като най-солиден ръст от 0,86% бележи германският индекс DAX -30.

Доброто представяне на борсата във Франкфурт се дължи най-вече на силно поскъпване с 3,77% на акциите на германската компания за микрочипове Infineon Technologies. Целият технологичен сектор се представя силно, като европейският регионален технологичен индекс SX8P нараства с 1,4% благодарение и на доброто повишаване на американския аналогичен сектор в края на вчерашната търговия.

Европейският автомобилен поиндекс SXAP пък се повишава с 0,9% благодарение на ръст с 1,45% на акциите на BMW, след като притежаваната от немската фирма компания Rolls-Royce отбеляза скок с 25% на продажбите си през 2019-а година.

В същото време обаче акциите на Aston Martin се сриват с над 13%, тъй като британската автомобилна компания за луксозни автомобили предупреди, че нейната основна годишна печалба може да спадне повече от 45% спрямо предишната година, цитирайки слабото търсене в Европа.

Фючърсите на американските фондови индекси също се търгуват на зелена територия преди старта на Уолстрийт, като фючърсите на DJIA нараства със скромните 15 пункта (с 0,05%), на S&P500 - с 0,04% и на технологичния Nasdaq100 - с 0,3%. Снощи те обърнаха първоначалния негативен старт, нараствайки в края на сесията съответно с 0,24%, с 0,35% и с 0,56%.

По този начин и трите основни американски индекса вече се търгува на по-малко под 1% под техните рекордни върхове от 2-ри януари, като DJIA е с 0,6% под историческия връх от 28 868,80 пункта, S&P500 - с 0,4% под пика от 3 246,28 и Nasdaq Composite - с едва 0,2% под рекордния връх от 9 092,19 пункта.

Акциите на Tesla Inc. нарастват на извънборсовата търговия с 1,67%, след като [компанията осъществи първите си доставки на електромобили Model 3](#) на китайските си клиенти, които бяха произведените в новата фабрика в Шанхай.

✓ Путин и Ердоган откриват „Турски поток“

Коментар на Тоня Димитрова за предаването "Преди всички"

Руският президент Владимир Путин пристигна вчера вечерта на истанбулското летище „Ататюрк“. Руският държавен глава [долетя от Дамаск, където се срещна със сирийския президент Башар Асад](#).

Реджеп Тайип Ердоган и Владимир Путин ще участват в тържествена церемония в Истанбул за откриването на „Турски поток“, а на нея ще присъства и българският премиер Бойко Борисов.

Златният рог или Халич - така се казва конгресния център в Истанбул, където ще се състои тържественото откриване. Церемонията започва в 15 часа с изказвания на лидерите на Турция и на Русия и на двамата енергийни министри Фатих Дьонмез и Александър Новак.

На церемонията ще се наблюдава по видеовръзка пускането на газ от помпената станция „Русская“ край Анапа в Краснодарска област и символичното получаване на количества от синьото гориво в турската компресорна станция „Къйкъй“ на Черноморското крайбрежие в област Къркларели, на север от Истанбул. Край Анапа на руския черноморски бряг започва подводният участък от газопровода, а тръбите от подводната част отново излизат на сушата край Къйкъй. След това Путин и Ердоган символично ще отворят крана на тръбата.

Първото трасе на газопровода, чиято лента се реже днес, е дълго 1100 километра и то доставя газ за турските потребители. Продължението на Турски поток - Балкански поток е дълго 474 километра в България, продължава към Сърбия, а оттам към Унгария и евентуално Централна Европа.

След церемонията Реджеп Ердоган ще подари на Владимир Путин издание с над 100 хиляди документи от Османските архиви.

Българският премиер Бойко Борисов ще присъства на церемонията по откриването на „Турски поток“ по покана на турския президент Реджеп Ердоган. Предвидена е и среща между турския държавен глава и премиера Борисов.

Очаква се Ердоган и Путин да обсъдят също и ситуацията в Либия и Сирия на закрыта за пресата среща преди церемонията по откриване на „Турски поток“ и по време на официалната вечеря в двореца „Долмабахче“ след края ѝ.

Турция е разтревожена от новините за около 300 000 бежанци, които напускат Идлиб вследствие на офанзивата на сирийската армия и руската авиация. Идлиб е последният голям град в Сирия, контролиран от радикалната опозиция.

В Либия Анкара подкрепя Правителството на националното съгласие в Триполи, признато от ООН, докато Москва фаворизира ген. Халифа Хафтар.

✓ Иран изстреля 22 ракети по US сили в Ирак

САЩ забраниха на американските авиокомпани да летят над Иран и Ирак

Иранска държавна телевизия показва изстрелването на ракети по US базата Ал-Асад в Ирак.

Иран нанесе удари по американски обекти в Ирак след убийството миналата седмица на иранския генерал Касем Солеймани. Две военни бази, където са разположени американски военни, бяха обстреляни с балистични ракети. САЩ и Ирак обявиха, че нямат данни за пострадали техни военни.

Иракската армия съобщи, че 22 ракети са попаднали в двата военни обекта – 17 в базата „Айн ал Асад“ в провинция Анбар и 5 в друга база в Ербил.

Според прессъобщение на Пентагона нападението е започнало 30 минути след полунощ в сряда българско време.

Иранската държавна телевизия съобщи, че нападението е отмъщение за убийството на Солеймани, който беше ликвидиран с американски дрон край Багдад в петък.

Американски представител каза, че няма данни за жертви при иранското нападение тази нощ, но обектите все още се претърсват.

Няма данни за пострадали български граждани

Няма данни за пострадали български граждани при ракетните удари в Ирак, съобщи от Министерството на външните работи. Всички от посолството ни в Багдад и търговското представителство в Ербил са добре. А от вчера двамата български военни към тренировъчната мисия на НАТО са евакуирани извън Ирак.

В следствие на заплахите на Иран през изминалите няколко дни са взети мерки за защита на военните в региона, се казва в съобщението на Пентагона. Според него има информации за пострадали иракчани. Официално лице, цитирано от АП каза, че информацията са за „много малко, ако изобщо има“ някакви пострадали.

[Петролът поскъпна](#) на борсите в Азия след ракетните удари на Иран по US бази

Президентът Доналд Тръмп написа в Твитър, че се работи над оценяване на щетите, но "за момента всичко изглежда добре".

Американски законодатели и отляво, и отдясно заявиха, че отправят молитви за военните, а председателят на Камарата на представителите Нанси Пелоси посочи, че трябва да се работи да се гарантира безопасността на военнослужещите. Пелоси освен това призова „да се прекратят ненужните провокации от администрацията“ и настоя Иран да спре насилието. "Америка и светът не могат да си позволят война," заяви Пелоси.

От Белия дом казаха, че президентът е информиран, следи ситуацията отблизо и е в консултации с екипа си по национална сигурност.

Служители от администрацията на президента Барак Обама коментираха в Твитър, цитирани от „Вашингтон пост“, че мащабът на нападението на Иран в сряда няма да е оправдание за отведен военен удар от САЩ.

Междувременно Вашингтон обяви, че забранява на американските авиокомпани да използват въздушните пространства на Ирак, Иран, Оманския залив и водите между Иран и Саудитска Арабия.

[Cross.bg](#)

✓ Захариева: България ще купува газ, който е изгоден за потребителите

Премиерът Бойко Борисов заминава за Турция за официалното пускане в експлоатация на газопровода "Турски поток". Церемонията ще се проведе в Истанбул. "Турски поток" ще пренася руски газ по дъното на Черно море през Турция до Европа. Целта на Русия е доставките за Европа да не минават само през Украйна.

„Най-важното е българският интерес да бъде защитен във всяка ситуация. Именно това прави българската дипломация и правителство. Днес премиерът ще открие първия стратегически диалог между България и САЩ, който беше договорен при неговото посещение във Вашингтон. Ще бъдат обсъдени много важни теми и за двете страни", това заяви в студиото на „Здравей, България“ външният министър Екатерина Захариева.

„Идеята на стратегическия диалог е не да се убеждаваме един друг, а да работим в интерес на двете страни. Общото становище, което надявам се ще приемем, ще започне с глобалните въпроси. Панел, който ще председателствам аз", допълни Захариева.

„Българското правителство работи по диверсификацията на газа. Не само на пътя, но и за източниците му. Интерконекторът между България и Гърция е един от най-важните газови проекти за нас. Има планове и за участие на българската държава в терминала за втечен газ в Александруполис. Тоест от много години редица правителства са говорили за тази диверсификация, но реално тя се прави от правителството на Борисов", каза министър Захариева.

„Ние сме държава членка на ЕС и сме длъжни да се съобразяваме с всички процедури по прозрачност. Обществената поръчка за избор на изпълнител се обжалваше, като това е абсолютно право на всеки един участник във всяка една процедура. В същото време по това трасе се строи изключително бързо", обясни Захариева.

„България ще купува газ, който е най-изгоден за българските потребители. Към този момент, до първото закупуване на втечен газ, страната ни имаше възможност да купува само от един източник. Преди първото правителство на премиера Борисов, България купуваше газ на много по-високи цени от повечето европейски държави с еднакъв доставчик. Работата по реална диверсификация на източника ще доведе и до по-ниски цени", допълни тя.

„Важното е, че трасетата и пътят на газа не заобикалят България, защото когато го правят ние плащаме и транзитни такси", завърши темата Захариева.

[Investor.bg](#)

✓ България ще използва корейския опит за предкризисни сигнали в икономиката

Моделът ще включва общите макроикономически индикатори, както и секторите недвижими имоти, стоковите пазари и пазара на труда

България ще използва корейския опит за разработване на система за ранно предупреждение на криза в българската икономика. Това ще става по съвместен проект с експерти от корейската делегация, които посетиха нашата страна и се срещнаха със заместник-министъра на икономиката Лъчезар Борисов.

Споразумението за проекта на Програмата на Република Корея за обмяна на знания в областта на разработването на система за ранно предупреждение на криза в икономиката беше подписано по време на официалното посещение на премиера на България Бойко Борисов в Сеул през 2019 г., съобщи пресслужбата на Министерството на икономиката.

Проектът се осъществява съвместно с Икономическия институт на БАН, а резултатите от него ще бъдат използвани от Министерството на икономиката и други публични институции.

Моделът ще включва общите макроикономически индикатори, както и секторите недвижими имоти, стоковите пазари и пазара на труда, като тези сектори имат връзка с други икономически структури, а всяка промяна в тях може да даде представа за състоянието и развитието на цялата икономика.

Лъчезар Борисов подчерта, че българската икономика е отворена към световните пазари и е пряко зависима от движението цените на енергийните ресурси, обменните курсове на валутите, лихвите и цените на тези пазари.

“В този смисъл наблюдението на тези индикатори е от съществено значение за нас. Ние ползваме като индикатор за ранно предупреждение изменението на макропоказателите на страните от Евроразоната и ЕС като цяло, тъй като близо 70% от нашия износ е с тези страни, изтъкна икономическият заместник-министър.

Лъчезар Борисов подчерта, че българската икономика е в добра кондиция, като се очаква растеж от около 3,3% през следващите три години.

По думите му след повишението на кредитния рейтинг от различни агенции през изминалата година България вече е в групата на развитите страни.

„На трето място сме по финансова стабилност в ЕС по показателя държавен дълг съотнесен към БВП, като съвсем скоро се очаква да се придвижим и на първо място по този показател“, посочи той. – Приветстваме трансфера на корейския опит в тази област, който предвид настоящата бързо променяща се икономическа и геополитическа обстановка ще бъде от полза за навременното взимане на адекватни решения в полза на страната ни за превенция на кризисни ситуации в икономиката.“

От корейска страна изтъкнаха добрите отношения между двете страни и засилването на икономическите отношения, особено след визитата на българския премиер през миналата година, като посочиха, че търговията се увеличава с над 50% само за 2019 г.

Economic.bg

✓ АПИ ще търси консенсус с протестиращите превозвачи

В България са най-ниските тарифи в европейски план, каза Олег Асенов от АПИ

Агенция пътна инфраструктура ще разговаря с протестиращите представители на транспортния бранш заради въвеждането на тол системата. Това каза проф. Олег Асенов, член на УС на АПИ по bTV.

"Протестът дава възможност за търсене на още по активен диалог. Необходими са стъпки в посока намиране и търсене на консенсус", каза той. Пътната инфраструктура има нужда тол системата да бъде въведена, за да се създаде един модел на финансиране, тя трябва да се развива, смята експертът.

Асенов добави, че трябва да се постигне модел, който наистина да има смисъл за инфраструктурата. "Имаме най-ниските тарифи в европейски план, изключвайки Полша", каза експертът от АПИ.

Той обясни, че диалогът с превозвачите е бил активен, но не са достигнали съществен напредък и по тяхно предложение например е реструктурираната тарифата за автобусите, каза Асенов.

"Съвместно със Световна банка направихме нов анализ за влиянието на тол системата върху храните и цените на светобусния транспорт", обясни той.

Прогнозираме 450 млн. лв. само от тол такси като евентуално и от винетни стикери още 270 млн. лв. се събират около 700 млн. лв., което е критичният минимум, който да осигури възпроизводство на пътна инфраструктура, обясни пътният експерт.

✓ Онлайн търговците нямат нужда от касов апарат

Електронните търговци трябва да приемат неприсъствени плащания с кредитна и дебитна карта

Онлайн търговците вече не е задължително да издават касов бон чрез фискално устройство. НАП припомня, че с последните промени в Наредба № Н-18/2006 г. се предлага алтернативна възможност за регистриране и отчитане на онлайн продажбите, извършвани от електронните магазини. Става въпрос обаче само за електронните продажби, за физическите търговски обекти, които приемат присъствени плащания с дебитни и кредитни карти, изискването за издаване на касова бележка на хартиен носител, се запазва.

За да се възползват от новия ред за отчитане и регистриране на продажбите, електронните търговци трябва да приемат неприсъствени плащания с кредитна и дебитна карта и да не приемат други плащания, за които се изисква издаване на фискален/системен бон.

Лицата, приемащи неприсъствени плащания с дебитни или кредитни карти вместо да издават фискален бон или системен бон ще могат да регистрират и отчитат продажбите чрез издаване на документ за продажбата, който не е издаден от фискално устройство или интегрирана система за управление на търговската дейност.

По отношение на използвания софтуер за управление на продажбите, не се допуска чрез него да се управляват други продажби, извън посочените. Софтуерът, трябва да отговаря на предвидените с наредбата изисквания за пълнота и интегритет на данните, еднозначна автентификация на потребителите, а когато представлява модул от софтуер, не се допуска да бъдат дублирани функционалностите му от другите модули. Софтуерът, трябва да генерира уникален номер на всяка направена поръчка за закупуване на стока или услуга.

Търговците, избрали този алтернативен ред, са задължени за извършената продажба да изпратят по имейл на клиента документ, съдържащ реквизити на касовата бележка, както и QR код, номер на виртуалния ПОС, уникален номер на клиентската поръчка и др. Електронните търговци са задължени да подават към НАП стандартизиран одиторски файл за всички извършени чрез електронния магазин продажби. Информацията следва да се подава до 15-о число на месеца, следващ месеца, за който се отнася.

Търговците, избрали да регистрират и отчитат продажбите си по предложението алтернативен ред, е необходимо при вписване на електронния магазин, да подават и допълнителна информация в НАП. Те следва да опишат методите на плащане, които предлагат, доставчиците на платежни услуги, предоставили виртуалния ПОС терминал, номера на терминала и сметките, по които получават плащания.

На 31 януари 2020 г. изтича крайният срок за търговците, които използват софтуер за управление на продажбите в търговските обекти (СУПТО) за да приведат дейността си в съответствие с Наредба Н-18, припомнят още от НАП.

[В Монитор](#)

✓ През декември Полша с най-високата инфлация от октомври 2012-та

Годишната инфлация потребителските стоки на Полша скочи до 3,4 на сто през декември. Такова ниво на показателя в страната е отчитано през октомври 2012 г., сочи предварителната оценка, публикувана от полската служба за статистически данни, цитирана от ДПА.

Инфлацията е над равнището от 2,6 на сто през ноември и над пазарните очаквания за 2,9 на сто. В същото време много други западни икономики се борят, а много от тях не успяват, да поддържат инфлацията си около 2 на сто, отбелязва ДПА. Мащабът на изненадващото повишение е значителен и може да се обясни само частично с поскъпването от 7 на сто на годишна основа на храните, каза пред ДПА икономистът Пьотър Калиш. Отчетено е значително увеличение на основната инфлация, което като цяло отразява търсенето в икономиката, каза той.

През първите три месеца на 2020 г. инфлацията може да достигне 4% и дори да превиши това ниво, прогнозира експертът. От март 2015 г. основният лихвен процент на Полша остава непроменен на 1,5 на сто и е най-ниският в историята, припомня ДПА.